

ශ්‍රී ලංකා ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත මණ්ඩලය - 2023

---

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත මණ්ඩලයේ (“මණ්ඩලය”) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(3) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 2019 අංක 23 දරන ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත මණ්ඩලය (සංස්ථාගත කිරීමේ) පනතේ 10(3) වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණයේ ව්‍යවසායන් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට (SLFRS for SMEs) අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණයේ ව්‍යවසායන් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට (SLFRS for SMEs) අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, මණ්ඩලය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය මණ්ඩලය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

මණ්ඩලයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, මණ්ඩලයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී. හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.
  - තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ මණ්ඩලයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ මණ්ඩලයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, මණ්ඩලය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මණ්ඩලය පසුගිය වසර හතර තුළ භාණ්ඩ සමීක්ෂණයක් සිදු කර නොතිබූ බැවින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත් රු.මිලියන 1.69 ක වටිනාකමැති ස්ථාවර වත්කම්වල නිවැරදිතාවය පිළිබඳව තහවුරු කරගත නොහැකි විය. තවද මණ්ඩලයට අයත් ප්‍රොජෙක්ටරයක්, මුද්‍රණ යන්ත්‍ර දෙකක්, වානේ කබඩ 6ක්, සෝලාවක් සහ ශීතකරණයක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට සහ ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ඇතුළත් කර නොතිබුණු බවද නියැදි පරීක්ෂණයකට අනුව නිරීක්ෂණය විය.	නිසි වාර්ෂික භාණ්ඩ සමීක්ෂණයක් ලබන වසර වන විට සිදුකර ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යනු ඇත.	වාර්ෂිකව භාණ්ඩ සමීක්ෂණ පැවැත්විය යුතුය.

1.5.2 සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණයේ ව්‍යවසායන් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරන ප්‍රමිතීන්ට (SLFRS for SMEs) අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මණ්ඩලය සඳහා කාර්යාල ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීමට වසර 30 ක කාලයක් සඳහා රු. මිලියන 1.68 ක වාර්ෂික බදු කුලියකට පර්වස් 30 ක ඉඩමක් 2021 දෙසැම්බර් 29 වන දින නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය සමඟ එළඹී ගිවිසුමක් මගින් ලබාගෙන තිබුණි. මෙම ඉඩම සඳහා 2023 වර්ෂයට අදාළව මෙහෙයුම් බදු (Operating Lease) යටතේ බදු කුලිය ගෙවමින් පැවතියද සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණයේ ව්‍යවසායන් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරන ප්‍රමිතියේ (SLFRS for SMEs) 20.16 ඡේදයට අනුව වර්ෂයක් ඇතුළත, වර්ෂ එකක් පහත් අතර හා වර්ෂ 5 ට වැඩි කාල පරාසයන් තුළ ගෙවිය යුතු කුලිය වර්ෂය තුළ ගෙවූ කුලිය, කුලී ගිවිසුම යටතේ වන සීමා කිරීම ආදී තොරතුරු සටහන් මගින් හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.	සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණයේ ව්‍යවසායන් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරන ප්‍රමිතියේ (SLFRS for SMEs) 20.16 ඡේදයට අනුව අවශ්‍ය හෙළිදරව් කිරීම් ලබන වසරේ සිට සිදු කෙරේ.	ගිණුම්කරණ ප්‍රකාර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කිරීම් කළ යුතුය.

(ආ) සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණයේ ව්‍යවසායන් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරන ප්‍රමිතියේ (SLFRS for SMEs) වගන්ති 10.15 සිට 10.18 දක්වා විධිවිධාන අනුව ලියාහල අගය රු. මිලියන 0.27 ක් වන ක්ෂය වෙමින් පවතින වත්කම්වල එලදායී ආර්ථික ආයු කාලය සමාලෝචනය කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වේ. එහෙත් මණ්ඩලය විසින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. මිලියන 4.71 ක් පිරිවැය වූ සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කරන ලද වර්තමානයේදී ද භාවිතා කරනු ලබන වත්කම් පසු ගිය වර්ෂයේදී මූල්‍ය ප්‍රකාශනයෙන් සහ ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයෙන් සාවද්‍ය ලෙස ඉවත් කර තිබුණු අතර එම වත්කම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී ගිණුම්වලට ගැනීමට සහ හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. මීට අමතරව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ද මූල්‍ය ප්‍රකාශය තුළ සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය වූ රු.මිලියන 0.29 ක් පිරිවැය වූ වත්කම් පැවතියද ඒ පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

භෞතික සත්‍යාපනයක් සිදු කරන ගිණුම්කරණ අතර පවතින සහ භාවිතයේ ඇති වත්කම් අවශ්‍ය පරිදි තක්සේරු කර ලබන වසරේ ගිණුම් වාර්තා වෙත ගෙන යනු ඇත.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
(අ) මණ්ඩලයේ ආදායම් හඳුනාගැනීමේ ප්‍රතිපත්තිය අනුව ආදායම් උපචිත පදනම මත හඳුනාගත යුතු වුවත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සාමාජික ගාස්තු ආදායම රු.මිලියන 4.97 ක් මුදල් පදනම මත හඳුනාගෙන තිබුණි. ඒ අනුව 2023 වර්ෂය සඳහා රු.මිලියන 0.68 ක හිඟහිටි සාමාජික ගාස්තු මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගිණුම්ගත කර නොමැති බැවින් ආදායම එම ප්‍රමාණයෙන් උණ ගණනය වී තිබුණි.	ප්‍රතිපත්තියක් ලෙස සාමාජිකයන් ඉන්වොයිස් කර මුදල් ගෙවන අවස්ථාවේ දී පමණක් ආදායම් හඳුනා ගනී.		වර්ෂයට අදාළ සියලුම ආදායම් උපචිත පදනම මත මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට හඳුනාගත යුතුය.
(ආ) ණයගැතියන් විසින් මණ්ඩලයේ බැංකු ගිණුම් වෙත සිදු කළ සෘජු තැන්පතු වටිනාකම රු. මිලියන 0.15ක් හඳුනාගැනීමට නොහැකිවීම හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනෙකුත් වගකීම් යටතේ හඳුනානොගත් ණයගැති ලැබීම් ලෙස දක්වා තිබුණි. මෙම හඳුනානොගත් ණයගැති ලැබීම් වටිනාකම ගැලපීම් කර නොතිබුණු බැවින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට වෙළඳ ණයගැතියන් සහ හඳුනානොගත් වගකීම් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	ගිණුම් පිළියෙල කරන අවස්ථාවේ දී මෙම ශේෂයන් හඳුනා ගැනීමට නොහැකි වූ නිසාත් ශේෂයන් යටතේ දැක්වුවහොත් අධිගණනය වන බැවින් එම ශේෂයන් වෙළෙඳ ණයහිමි යටතේ දැක්විය.		ණයගැති ලැබීම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

- (ඇ) මණ්ඩලය 2023 මූල්‍ය වර්ෂය තුළ ගෙවා තිබූ රු.මිලියන 5.59 ක ආදායම් බදු, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනනය වූ මුදල් යටතේ ගෙවූ ආදායම් බදු ලෙස රු. මිලියන 1.93 ක් පමණක් දක්වා ඇති අතර ඒ අනුව මුදල් ගලායාම් රු.මිලියන 3.66 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- 2023/2024 බදු වර්ෂයට අදාළ ආදායම් බදු ගෙවීමේ පළමුවන සහ දෙවන වාරිකවලට රු. මිලියන 1.93 ක් පමණක් අදාළ වේ. 2022/2023 පෙර වසර සඳහා ආදායම් බදු ප්‍රතිපාදනය රු. මිලියන 5.12 ක් වන අතර රු.මිලියන 3.63 ක ආදායම් බදු ගෙවීම එම කාලච්ඡේදයට අදාළ වේ.
- වර්ෂය තුළ ගෙවූ සියලුම ආදායම් බදු මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනනය වූ මුදල් යටතේ ගෙවූ ආදායම් බදු ලෙස දැක්විය යුතුය.
- (ඈ) මණ්ඩලයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට පාරිතෝෂික සඳහා වෙන්කිරීම් ගණනය කිරීම් උපලේඛනය අනුව රු.මිලියන 3.63 ක් වූ අතර මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජංගම නොවන වගකීම් යටතේ රු.මිලියන 3.01 ක් වශයෙන් දක්වා තිබුන අතර ඒ අනුව පාරිතෝෂික වෙන්කිරීම් රු.මිලියන 0.61ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- ගෙවන ලද රු.මිලියන 0.75 ක පාරිතෝෂිකය ආරම්භක ශේෂයට එකතු කර ඇති බැවින් ඔවුන්ගේ ගණනය කිරීම් නිවැරදි නොවේ, එය අඩු කල යුතු වේ.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතුය.
- (ඉ) මණ්ඩලයේ 2023 වර්ෂයේ පාරිතෝෂික වියදම, විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ රු.මිලියන 0.44 ක් වූ අතර ගණනය කිරීමේ උපලේඛනය අනුව රු.මිලියන 1.06 ක් වූ බැවින් රු.මිලියන 0.62 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- ඊළඟ වසරේ දී ගිණුම්වල නිවැරදි කරනු ඇත.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතුය.
- (ඊ) කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම සඳහා ටාරා පදනමෙන් (Tahara Foundation) 2022 වර්ෂය තුළදී ලැබී තිබුණු රු.මිලියන 5.00 ක, පරිත්‍යාග පෙර වර්ෂයේ වෙනත් ගෙවිය යුතු දෑ යටතේ දක්වා තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී එම මුදල අනෙකුත් ආදායම් ලෙස විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයට ඇතුලත් කර තිබීමෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අතිරික්තය එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි.
- පරිත්‍යාග දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුව ආදායමක් ලෙස සලකන බැවින් තහවුරු කිරීම් ලැබීමෙන් පසු එය ආදායමට ගන්නා ලදී.
- ගණුදෙනු නිවැරදිව වර්ගීකරණය කර ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
- (උ) පූර්ව වර්ෂයේ ගැලපීම් (prior year adjustment) රු.මිලියන 0.81 ක් ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනයේ සම්බන්ධිත ලාභයට ගැලපිය යුතු වුවත් සාවද්‍ය ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයට ඇතුලත් කර තිබුණි. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ අතිරික්තය එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- පෙර වසරේ ගැලපීම් ලබන වසරේ සිට ඒ අනුව ගිණුම්ගත කරනු ලැබේ.
- පූර්ව වර්ෂයේ ගැලපීම් තුළින් ගිණුම් වලට ඇති වූ බලපෑම නිවැරදිව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතුය.

1.5 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රෙගුලාසි යොමුව	රීති, ආදියට	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
2007 දරන පනත	අංක 07 සමාගම් පේදය 319	ආයතනය සංස්ථාගත කිරීමට පෙර, මණ්ඩලය 2007 දරන සමාගම් පනත යටතේ ඇපයෙන් සමාගමක් ලෙස විය. එසේ වුවද දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් බදු නිෂ්කාශන සහතිකය ලබා ගැනීමට නොහැකි වීම හේතුවෙන් සමාගමේ ඇවර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ කිරීමට මණ්ඩලය 2024 මැයි 20 දින දක්වා අපොහොසත් වී තිබුණි.	සමාගමේ ක්‍රියාවලිය ගොස් දැන් දේශීය දෙපාර්තමේන්තුව සමාගම් ලියාපදිංචි කිරීමට අපි උත්සාහයක්ම ඇත්තෙමු.	ඇවර කිරීමේ අපේක්ෂා සම්පූර්ණයෙන්ම සමාගම් කිරීමේ ප්‍රවේශය.	සමාගම් පනත කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.මිලියන 11. 67 ක අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.මිලියන 20.94 ක් විය. ඒ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු මිලියන 9.27 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පිරිහීමට බිල්ඩ් ශ්‍රී ලංකා ප්‍රදර්ශනයෙන් ලද ආදායම විදේශ ශ්‍රමික විසා ගාස්තු ආදායම් අඩු වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

විස්තරය	2023 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වර්ෂය	2022 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වර්ෂය	වෙනස {වාසිදායක/ (අවාසිදායක)}	ප්‍රතිශතය (%)
	(රු. මිලියන)	(රු. මිලියන)	(රු. මිලියන)	
ආදායම්				
බිල්ඩ් ශ්‍රී ලංකා ප්‍රදර්ශනය	27.88	35.60	(7.72)	(21.68)
ට්‍රේඩ් ඩිරෙක්ටරි	-	5.39	(5.39)	(100)
විදේශ ශ්‍රමය	4.59	9.52	(4.93)	(51.78)
අනෙකුත් ආදායම්	20.13	8.83	11.30	127.97
විවිධ ආදායම්	3.21	-	3.21	100
වියදම්				
සෘජු වියදම්	30.48	29.74	(0.74)	(2.48)
පරිපාලන වියදම්	29.39	28.27	(1.12)	(3.96)
මූල්‍ය පිරිවැය	0.062	0.015	(0.047)	(313.33)

පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව ප්‍රදර්ශන ආදායම හා විදේශ ශ්‍රමික ආදායම් පිළිවෙලින් සියයට 21 න් හා සියයට 51 න් අඩු වී තිබුණු අතර ජර්මන් ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරීත්වය හේතුවෙන් අනෙකුත් ආදායම් සියයට 127 න් වැඩි වී තිබුණු බවද නිරීක්ෂණය විය.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂය සහ පෙර වර්ෂයන් සඳහා සමාගමේ වැදගත් ගිණුම්කරණ අනුපාත කිහිපයක් පහතින් දැක්වේ.

අනුපාතය	2023	2022
ලාභ අනුපාත	සියයට	සියයට
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ	12.73	26.80
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය	20.57	28.49
හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභ	15.99	34.16
තෝලන අනුපාත	සියයට	සියයට
ණය හිමිකම් අනුපාතය	15.99	34.16
ද්‍රවශීලතා අනුපාත	වාර ගණන	වාර ගණන
ජංගම අනුපාතය	1.38:1	1.21:1

මණ්ඩලයේ සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ජංගම අනුපාතය වැඩි වී තිබුණ ද අනෙකුත් අනුපාතයන් සියල්ල අඩු වී තිබුණි. මෙයට බලපෑ ප්‍රධානම හේතුව මණ්ඩලයේ ශුද්ධ ලාභය අඩු වීමයි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මණ්ඩලය 2017 ජුනි 01 සිට 2017 සැප්තැම්බර් 30 දක්වා බදු කාලපරිච්ඡේදය සඳහා වැට් බදු අධිභාර ලෙස රු.මිලියන 0.12 ක මුදලක් ප්‍රවර්තන වර්ෂය තුළ ගෙවා තිබුණි.	කළමනාකරණය අදහස් දක්වා නොමැත.	කාලානුරූපීව බදු ගෙවීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) මණ්ඩලයේ සුමට හා ඵලදායී පරිපාලනය සඳහා මානව සම්පත් සහ මූල්‍ය සම්පත් කළමනාකරණයට අදාළ සියලු කාරණා සම්බන්ධයෙන් නීති රීති සපයන ක්‍රියා පටිපාටි අත්පොතක් සහ මූල්‍ය අත්පොතක් පිළියෙළ කර නොතිබුණි.	කළමනාකරණය අදහස් දක්වා නොමැත.	යහපාලනය පිළිබඳව මාර්ගෝපදේශ අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
යෙදවිය යුතු සේවක සංඛ්‍යාව තීරණය කිරීම, සේවකයන් පත්කිරීම, උසස් කිරීම සේවයෙන් ඉවත්කිරීම සහ විනය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම මෙන්ම වැටුප්, දීමනා සහ පාරිතෝෂික ලබා දීම මණ්ඩලයේ වගකීමක් වුවද මණ්ඩලයේ සුමට	කළමනාකරණය අදහස් දක්වා නොමැත.	වගකිව යුතු සුදුසුකම් සහිත පලපුරුදු කාර්ය මණ්ඩලයක් අනුමත කර ඒ අනුව බඳවා ගැනීම් සිදු කළ

ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා දක්ෂ හා ස්ථිර කාර්ය මණ්ඩලයක් බඳවා ගැනීම සඳහා අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයක් හෝ බඳවා ගැනීමේ සහ උසස්වීම් යෝජනා ක්‍රමයක් සකස් කර නොතිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සියලුම නිලධාරීන් සහ සේවකයන් කොන්ත්‍රාත් පදනම මත බඳවාගෙන ඇති අතර ඉන් නිලධාරීන් 16 දෙනෙකු 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට වසර 01 සිට 18 දක්වා කාලසීමාවක් සඳහා කොන්ත්‍රාත් පදනම මත සේවයේ යොදවා තිබුණි. මීට අමතරව දැනට සේවයේ නියුතු සේවකයන් දෙදෙනෙකුගේ කොන්ත්‍රාත් කාලය දීර්ඝ කිරීමට කටයුතු කර නොමැති බව ද පුද්ගලික ලිපිගොනු පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය විය.

යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 වාර්ෂික වාර්තාව

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් අත්පොතේ 6.6 වගන්තිය අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ මණ්ඩලයේ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ විගණනය වෙත ඉදිරිපත් නොවූ අතර පසුගිය වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාව 2024 මැයි 20 දින දක්වා පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කර නොතිබුණි.	ආයතනය සංස්ථාපිත කිරීමෙන් පසු රජයෙන් කිසිදු මුදලක් අපට ලැබී නොමැති බැවින් රජයේ වක්‍රලේඛ අපට අදාළ නොවේ. එසේම, 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 55 වැනි වගන්තිය යටතේ නිර්වචනය කර ඇති “විගණක ආයතනය” යන කිසිදු වර්ගයකට වාණිජ මණ්ඩලය නොවැටෙන බව සටහන් කිරීමට කැමැත්තෙමු.	රාජ්‍ය ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් අත්පොතේ මාර්ගෝපදේශ අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

4.2 සංයුක්ත සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ අංක 01/2021 රාජ්‍ය ආයතන යහපාලනය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශය ඡේදය 2.3 අනුව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් මණ්ඩලයේ නියම කරන ලද අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා එහි උපායමාර්ගික සැලැස්ම සකස් කළයුතු අතර අවසන් කරන ලද උපායමාර්ගික සැලැස්ම සමඟ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සහ වාර්ෂික අයවැය ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ. නමුත් මණ්ඩලය විසින් පනතේ සඳහන් කාර්යභාරයන් ඉටු කරන ආකාරය	ඉදිරියේදී ආයතනික සැලැස්මක් සකස් කරනු ලැබේ.	යහපාලනය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

දැක්වෙන උපායමාර්ගික සැලැස්මක් හා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කර නොතිබුණි. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මණ්ඩලයේ කාර්යයන් වල ප්‍රගතිය සමාලෝචනය කිරීමට නොහැකි විය.

4.3 අභ්‍යන්තර විගණනය

විගණන නිරීක්ෂණය

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනත 40(1) වගන්තිය අනුව මණ්ඩලය විසින් සිදු කරනු ලබන සියලුම ක්‍රියාකාරකම් අභ්‍යන්තර විගණනයට ලක් කළ යුතු වුවද සංවිධානය තුළ අභ්‍යන්තර විගණන කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා සුදුසුකම් ලත් විගණකවරයකු මණ්ඩලය විසින් පත් කර නොතිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම මූල්‍ය ගනුදෙනුවල ස්වභාවය සහ වාර්ෂික පිරිවැටුමේ මට්ටම සලකා බලන විට, සුදුසුකම් ලත් නිලධාරියෙකු සමඟ අභ්‍යන්තර විගණනයක් සිදු කිරීම ලාභදායී නොවේ.

නිර්දේශය
අභ්‍යන්තර විගණකවරයකු පත් කළ යුතුය.

4.4 විගණන කමිටුව

විගණන නිරීක්ෂණය

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනත 41(1) වගන්තිය අනුව පාලක මණ්ඩලය විසින් තමාට සහායදීම පිණිස පත් කරනු ලබන විගණන සහ කළමනාකරන කමිටුවක් තිබිය යුතු අතර එම කමිටුව එක් එක් අස්ථිත්වයෙහි ක්‍රියාකාරිත්වයන් අඛණ්ඩ පදනමක් මත සමාලෝචනය කර පාලක මණ්ඩලය වෙත වාර්තා කළ යුතු වේ. කෙසේ වෙතත් මණ්ඩලය කිසිදු දිනක විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීමක් පවත්වා නොතිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම මණ්ඩලයට කළමනාකරණ කමිටුවක් ඇති අතර එය මූල්‍ය ඇතුළු මාසික ක්‍රියාකාරකම් සමාලෝචනය කිරීමට සෑම මසකම රැස්වේ.

නිර්දේශය
විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් පැවැත්විය යුතුයි.